

Nové Sučianske zvesti 4

NOVINY OBCE SUČANY

2021

www.sucany.sk

NEPREDAJNÉ • XXVII. ROČNÍK • DECEMBER 2021

**Príjemné prežitie vianočných sviatkov
v kruhu blízkych a všetko dobré
v novom roku 2022**

**Vám prajú členovia redakčnej rady,
Nových Sučianskych zvestí**

UDIALO SA

Množstevný zber, triedenie odpadu

Zrealizovaný projekt v MŠ

Veliteľ DHZO u prezidentky SR

Výročie narodenia Juraja Langsfelda

Svetový víťaz veteránov 2021

Vážení spoluobčania,

s blížiacimi sa vianočnými sviatkami, s tým krásnym časom, sa opäť v myšlienkach vraciam do obdobia svojho detstva a spomínam na to, aké boli Vianoce kedysi. Akoby to bolo len včera, keď som doma pomáhal s prípravami dobrôt, či pomáhal zdobiť vianočný stromček. Každá sviečka, ktorá rozžiari náš adventný veniec nám ukazuje, ako sa blížíme k najkrajším sviatkom roka. Tú prvú, na našom adventnom venci, sme spoločne s pánom farárom Pečkom a pánom farárom Beňuchom zapálili 27.11. 2021. Vianočné sviatky sú obdobím, na ktoré netrpezlivo všetci čakáme, lebo ich čaro a výnimočnosť nás naplňajú pocitmi šťastia a harmónie. Atmosféra najkrajších dní v roku je neopakovateľná a čaro Vianoc sa nedá ničím nahradiť ani napodobniť. Napriek dospelosti v každom z nás drieme kúsok malého dieťaťa, ktoré netrpezlivo čaká na pripravený štedrovečerný stôl, trblietavý stromček i milé prekvapenia...

Hoci je situácia v celom svete ovplyvňovaná ďalšou vlnou koronavírusu, verím, že si najkrajšie dni v roku vy-

chutnate plnými dúškami. V náročnej epidemiologickej situácii a uponáhľanej dobe, keď nám povinnosti a úlohy stále viac odkrajujú z času, ktorý by sme chceli stráviť s priateľmi a blízkymi. Voľné chvíle v rodinnom kruhu sú preto pre každého z nás tým najcennejším darom. Ľudská myseľ sa potrebuje stíšiť, aby si človek lepšie uvedomil, aký veľký dar, uložený v betlehenských jaslíčkách dostáva. To najdôležitejšie je láska a najcennejšie, čo máme, je zdravie, a treba si ho chrániť. Je dôležité si pripomenúť, že hoci sa akokoľvek zmenila doba, nezmenilo sa kúzlo Vianoc, čaro štedrovečernej večere, spoločného prežívania chvíľ, očakávanie čohosi tajomného.

Vianoce sa nehodnotia počtom darčiekov, ale tým, ako sa dokážeme podeliť o rodinnú pohodu, harmóniu a čas prežitý v čarovnej atmosfére sviatkov s najbližšími. Štedrosť je aj o odpustení, úprimnom poďakovaní a pokore. O tom, aby sme sa pristavili pri hodnotách, tradíciách a spomienke na tých, ktorí s nami nemôžu zasadiť k štedrovečernému stolu. O tom, aby sme získali silu rozpoznávať, čo je skutočne dôležité od toho, čo je ne-

vyhnutné alebo aj nepodstatné. Aby sme cez Vianoce, ale aj po nich mali srdcia otvorené porozumeniu, odpúšťaniu, pomoci a aj pochvale.

Sviatočný čas pomaličky vchádza do našich domácností, prináša privetivosť, láskavosť i pohodu. Preto mi dovoľte vám v mene poslancov obecného zastupiteľstva i zamestnancov obecného úradu zaželať príjemné a požehnané sviatky plné vzájomného porozumenia, lásky a spokojnosti. V dušiach nech sa vám rozhorí pokoj a nech srdcia naplní láska, pohoda a nekonečná radosť. Rok, ktorý sa o pár dní skončí nebol jednoduchý, ale náročný. Zvládli sme ho a čaká nás ďalšie obdobie, ktoré určite nebude ľahké. Verím, že bude etapou nových úspechov opretých o pevné zdravie, pozitívnu energiu a úprimnú snahu naďalej meniť veci k lepšiemu.

Prežite nadchádzajúce dni v zdraví a pozitívnych výhliadkach do nasledujúceho roka.

S úctou,
starosta obce Sučany
Martin Rybár

Milí spoluobčania,

pred tohtoročným adventom som zachytil informáciu, že jedna z najväčších čínskych tovární na vianočné dekorácie výrazne obmedzila svoju výrobu, a preto nových vianočných dekorácií v Európe bude podstatne menej. Niektorí mohli byť z toho sklamaní. Niektorí možno rád používajú každý rok svoje obľúbené a rokmi overené. Iní má rád najnovšie trendy a tí šikovnejší sa určite neboja vyrobiť niečo vlastné. Áno, ozdoby a svetielka majú svoj význam, ale... vieme, že ani tie najúžasnejšie vianočné dekorácie nemusia priniesť to, čo potrebujeme. Nenápadný hrdina adventu a vianočného prí-

behu – Ján Krstiteľ – nedáva dôraz na „imidž“ a vonkajší lesk. Svojim životom ukazuje na Pána Ježiša Krista a v skratke hovorí aj o tom, že najkrajšie ozdoby, akými môžeme ozdobiť svoje domácnosti i životy sú pokora a vďačnosť. V kontraste toho čo žijeme, sú to snáď tie najkrajšie ozdoby, ktoré potrebuje naša spoločnosť. Namiesto neustáleho hundrania prijať vďačnosť za to všetko čo máme, za našich blízkych a tiež pokoru, ktorá nám pomôže ku zdravej sebareflexii ako aj ku prijatiu toho najvzácnejšieho daru.

Prajem všetkým nám, aby navzdory všet-

kému zlému a nepríjemnému, čo v súčasnosti zažívame, mohli medzi nami zasvietiť krásne ozdoby v podobe vďačnosti a pokory.

Prajem vám v mene celého evanjelického cirkevného zboru pokojné prežitie Vianočných sviatkov, veľa síl v novom roku a mnoho dôvodov k vďačnosti.

Daniel Beňuch,
zborový farár
CZ ECAV Sučany

Vážení spoluobčania a čitatelia!

Prichádzajú Vianoce, radostné sviatky, ktoré nás pozývajú zastaviť sa, potešiť sa a uvedomiť si, že veriaci človek nikdy nie je sám. Naš pohľad smeruje do Betlehema, o ktorom sa v evanjeliu sv. Matúša píše: „A ty, Betlehem, v judejskej krajine, nijako nie si najmenší medzi poprednými mestami Judey, lebo z teba vyjde vojvoda, ktorý bude spravovať môj ľud, Izrael.“ (Matúš 2,6).

Pán Ježiš je narodeným živým darom pre každého človeka. Kto ho prijme, nie je sám. Môže sa zdať, že Pán Ježiš sa narodil ďaleko, ale je blízko každého jedného z nás. Je Emanuel – Boh s nami. (Matúš 1,23).

Boh poslal na svet Pána Ježiša, aby sa stal jedným z nás, aby nám ukázal ako nás miluje a ako mu na každom z nás záleží. Ak ho prijmeme, ak mu uveríme, ak budeme žiť

podľa jeho učenia, sme zachránení pre nebo. Nie sme a nebudeme sami.

Preto sa mu vo viere a s vďakou chceme aj v tieto Vianoce pokloniť. (porovnaj Matúš 2,2b).

Všetkým čitateľom želám požehnané Vianoce a celý rok 2022.

Pavol Pečko,
rímskokatolícky farár

Oltárny obraz Svätej rodiny fatímskej vo filiálnom kostole v Lackove. Autorom je akademický maliar Stanislav Dusík. Snímka: archív farnosti

Priaznivé poveternostné podmienky počas tohoročnej jesene umožnili obci začať obnovu asfaltového krytu miestnej komunikácie na ul. Dukelských hrdinov. V rámci rekonštrukcie povrchu vozovky sa vykonala výmena traťových a prípojkových uzáverov vodovodu a prečistili sa vsakovacie vpuste pre odtok dažďovej vody. Celková dĺžka obnoveného asfaltového krytu je 451 m s plochou 2 953 m², za ktoré obec zaplatila 57 000 €.

V rámci akcie rekonštrukcie chodníkov po uložení optického kábla sme dokončili chodník na ul. Juraja Langsfelda od klubu

dôchodcov až po križovatku s ul. Komenského v celkovej dĺžke 420 m, kde sme čiastočne vymenili obrubníky a položili novú zámkovú dlažbu. V čase, keď píšem tieto riadky, pokračujeme v obnove a rozšírení chodníka na ul. Hviezdoslavovej v dĺžke 214 m, kde sme do rozsahu prác zahrnuli aj vybudovanie pozdĺžnych parkovacích miest pri Pošte Sučany. Poveternostné podmienky sa zo dňa na deň zhoršujú, no pevne verím, že chodník na Hviezdoslavovej bude ukončený v čo najkratšom čase. Sme si vedomí nedokončených chodníkov na Starej hradskej a 29. augusta, no prí-

chod zimy nám môže skomplikovať realizáciu. Z toho dôvodu sa práce budú realizovať za vhodných podmienok, možno až v jarých mesiacoch budúceho roku. Obec vybuduje obojstranný chodník zo zámkovej dlažby s výmenou cestných obrubníkov na Starej hradskej a Slovak Telekom zabezpečí financovanie a realizáciu asfaltového chodníka na 29. augusta.

Verím, že obnova- zmena kvality miestnych komunikácií sa nám odmení pri údržbe a bezpečnosti.

MR

Od októbra priame prenosy z obecného zastupiteľstva

Od októbra začala obec Sučany vysielat' naživo zo zasadnutia obecného zastupiteľstva na svojom YouTube kanále. Občania tak budú mať možnosť nielen sledovať živé prenosy, k dispozícii bude následne aj záznam uložený na web stránke obce.

Garážička s novými dopravnými prostriedkami

**Nadácia
Volkswagen Slovakia**

To je názov úspešného projektu v materskej škole, ktorý bol podporený Nadáciou Volkswagen Slovakia. Počas letných prázdnin sa vďaka iniciatíve obce na nevyužitej asfaltovej ploche v materskej škole podarilo zrealizovať nové dopravné ihrisko z termoplastického značenia. Aby bolo dopravné ihrisko čo najskôr funkčné, potrebovali sme zabezpečiť dopravné prostriedky pre deti od 3-6 rokov, ktoré budú spĺňať

funkciu edukačnej pomôcky pri vyučovaní dopravnej výchovy. Deti budú prostredníctvom nich účastníkmi cestnej premávky ako kolobežkári, bicyklisti, vodiči áut.... Budú si rozvíjať pohybové zručnosti, sústredenosť, koordináciu, pozornosť a tým prispejeme k zníženiu nehôd detí v cestnej premávke. Zapojením sa do projektu sme získali z Nadácie Volkswagen Slovakia 1.499€ na dopravné pomôcky v podobe dopravných pro-

striedkov. Voľný priestor na školskom dvore sme využili na postavenie garážičky, do ktorej si budú môcť deti samostatne odkladať dopravné prostriedky. Z nadácie Volkswagen Slovakia sme na garážičku získali 999€.

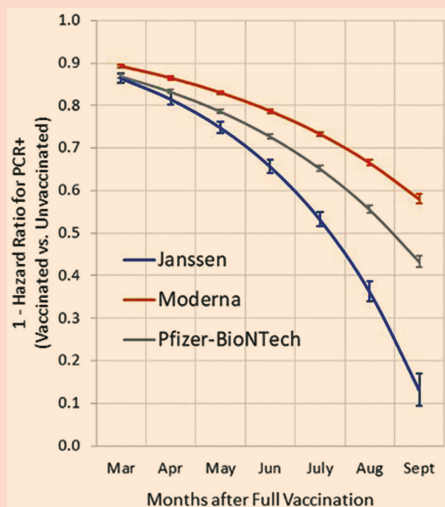
Mgr. Andrea Krčulová
riaditeľka materskej školy

Správa o tretej vlne

Vážení spoluobčania, v prvej polovici roka som Vás opakovane prosil, aby ste sa dali zaočkovať proti Covid 19, dnes vás prosím nebudem, každý sme si vybrali svoju cestu...

Chcem vás však upozorniť na niekoľko vecí ohľadom očkovania. Kto máte dve dávky Pfizer-BioNTechu a Moderny alebo jednu Janssensu, potrebujete nutne ďalšiu dávku vakcíny, pretože imunita dokázateľne klesá u Moderny po 6, u Pfizer-BioNTechu po 5 a Janssensu už po 4 mesiacoch, potom už ste slabšie alebo vôbec chránení.

Zdroj: Abu-Raddad et al. JAMA (November 1, 2021)

Kto ste po prvej dávke Moderny alebo Pfizer-BioNTechu, ste chránení málo. Stále je ale lepšie byť zaočkovaný aj len prvou dávkou, alebo len dvoma, ako nebyť vôbec. Kto ste sa zaočkovali prvou dávkou teraz, mali by ste na 6 týždňov zostať v izolácii, kým ne získate imunitu, lebo v súčasnej dobe, keď je vírus všade, po nakazení ste najľahšia obeť vírusu spolu s neočkovanými.

Situácia na martinskom „covidovom áre“ je teraz asi taká, že 90-100% pacientov na ventilácii je neočkovaných, ak sa vyskytnú očkovaní pacienti, tak sú to buď starí a chorí pacienti s dvomi dávkami vakcíny, ktorí nestihli tretiu dávku alebo pacienti po prvej dávke v novembri, ktorí mali smolu, že sa očkovali neskoro a nemali ešte imunitu, keď sa nakazili. Vek pacientov je rôzny, narodenia 1930 -1950 nezaočkovaní aj očkovaní, a potom 1960-1991 mladí, často zdraví, ak tak iba vysoký tlak krvi, nadváha alebo obezita, čo je každý druhý Slovák, ale hlavne sú nezaočkovaní. Možno vás bude zaujímať cena za liečbu: vakcína stojí okolo 20 dolárov, Všeobecná zdravotná poisťovňa uvádza, že cena za liečbu ventilovaného covidového pacienta je okolo 10 000 euro. Diabol je však skrytý v detailoch. Cena za ventilovaného pacienta, ktorý prežije je niekoľko desiatok tisíc euro, často 100 000. Cena za pacienta napojeného na mimotelovú oxygenáciu ECMO, keď zlyhala aj umelá pľúcna ventilácia, čo robíme ako jedna z mála nemocníc na Slovensku, je 100 000, 150 000 aj viac. Pacient na ventilácii strávi na ÁRE, ak má prežiť, 2-6 týždňov, potom týždne na JISke, potom na štandardnom oddelení, potom PN, kúpele... Do roka sa možno dá dokopy.

Za tieto peniaze mohli byť operovaní onkologickí a kardiologickí pacienti, ktorí teraz márne čakajú na svoje operácie. Za tieto peniaze mohli byť obnovené alebo postavené nové nemocnice. Za tieto peniaze mohli byť nové domovy pre seniorov a škôlky...

Nebudú. Bude však veľa ťažko poškodených pacientov, nešťastné rodiny a často aj nové hroby. Prečo je priemer VZP 10 000? „Zlepšujú“ ho pacienti, čo zomrú na ventilácii do pár dní, ich liečba naozaj veľa nestojí, a je ich dosť.

Očkovanie Sučanov a Slovákov je v porovnaní s EÚ mizerné a taký je aj aktuálny stav na Slovensku. V takom stave sme a ak

nič neurobíme, tak aj dopadneme. Sir Winston Churchill povedal po Mníchovskej dohode (zrade) v roku 1938, ktorá zničila Československo na adresu britskej vlády: „Mohli sme si vybrať medzi hanbou a vojnou. Vybrali sme si hanbu, budeme mať vojnu.“ Tak sme dopadli aj my.

Na záver budem citovať výrok nemeckého ministra zdravotníctva Jensa Stahna z pondelka 22.11.2021, kde komentoval aktuálnu situáciu v Nemecku, ktoré je lepšie v očkovaní a je tam aj neporovnateľne lepšie zdravotníctvo: „Zrejme do konca tejto zimy, ako sa niekedy cynicky hovorí, takmer každý v Nemecku bude zaočkovaný, vyliečený alebo mŕtvy.“ Delta si nájde každého. Máme lockdown číslo 2, ak nebude očkovanie, bude lockdown číslo 3,4,5...

Vážení spoluobčania,

prajem Vám požehnaný advent, plný správnych rozhodnutí. Budte šťastní, lebo na Titanicu boli všetci zdraví...

R.Koyš

zástupca starostu obce

zástupca prednostu kliniky anestéziológie a intenzívnej medicíny
Univerzitná nemocnica Martin

Jozef Petráš, 29. augusta č. 13, 038 52 Sučany,
Božena Balková, Fraňa Kráľ 3, 038 52 Sučany

V Sučanoch 18. 10. 2021

Obecný úrad Sučany

21. 10. 2021

Obec Sučany
Martin Rybár starosta Obce Sučany
Nám. SNP 31
03852 Sučany

Číslo zápisnice:	Číslo spisu:
Prílohy:	Výsledky:

Vec: Žiadosť o uverejnenie odpovede v novinách obce Sučany Nové Sučianske zvesti 4, povolenie regskomat 94/1546

V 41. týždni tohto roku sme do domových schránok dostali obecné noviny Nové Sučianske zvesti 3. Na strane 2 je uverejnený článok pod názvom „Zo života obce“, pod ktorým je uvedený autor starosta obce Martin Rybár. V treťom odstavci (v pätnástom riadku) sú uverejnené vety: „Nevýhodné zmluvy z rokov 2008 a 2009 a nezmyselné uznanie dlhu v roku 2012 sme museli na základe rozhodnutia súdov z r. 2019 a 2021 akceptovať a finančné prostriedky spoločnosti Sagacita s.r.o. uhradiť do troch dní od právoplatnosti rozsudku Krajského súdu Žilina. Uvedené finančné prostriedky obec počas dlhoročného trvania sporu odkladala každoročne do rezervného fondu obce na vyčlenený účel.“

Citované vety obsahujú neúplné a pravdu skresľujúce skutkové tvrdenia, ktoré sa dotýkajú cti, dôstojnosti, ale aj súkromia predchádzajúceho vedenia obce v rokoch 2008 a 2009 ako aj v roku 2012 a dobrej povesti Obce Sučany v pertraktovanom období. Na základe uverejneného obsahu článku je možné určiť osoby, ktorých sa toto tvrdenie dotýka. V Sučanoch, ale aj mimo obce je všeobecne známe, že v citovaných rokoch funkciu starostu obce vykonával Jozef Petráš a funkciu hlavnej kontrolórky Božena Balková.

Naše tvrdenie opierame o obsah rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 18 Cb/116/2015 – 718 (716) zo dňa 5. decembra 2019 a rozsudok odvolacieho Krajského súdu ECLI:SKKSZA:2021:57152058123 zo dňa 31.08.2021.

Na tomto základe uvedeného a v súlade s ustanovením § 8 zákona č. 167/2008, (tlačový zákon) si uplatňujeme právo na uverejnenie odpovede v nasledujúcom vydaní novin obce Nové Sučianske zvesti 4 a to na rovnakom mieste (druhej strane) v tomto znení:

Nesúhlasíme s obsahom textu, ktorý je uverejnený v obecných novinách Nové Sučianske zvesti 3 v článku pod názvom „Zo života obce“ v treťom odstavci „Nevýhodné zmluvy z rokov 2008 a 2009 a nezmyselné uznanie dlhu v roku 2012 sme museli na základe rozhodnutia súdov z r. 2019 a 2021 akceptovať a finančné prostriedky spoločnosti Sagacita s.r.o. uhradiť do troch dní od právoplatnosti rozsudku Krajského súdu Žilina“.

Tieto tvrdenia starostu obce Martina Rybára o nevýhodnosti zmlúv z rokov 2008 a 2009 a nezmyselnom uznaní dlhu v roku 2012 sú zavádzajúce, neúplné a pravdu skresľujúce skutkové tvrdenia, ktoré sa dotýkajú cti, dôstojnosti, ale aj súkromia predchádzajúceho vedenia obce v rokoch 2008 a 2009 ako aj v roku 2012 a dobrej povesti Obce Sučany. Naše stanovisko sa opiera o obsah odôvodnenia rozsudku Okresného súdu v Martine zo dňa 05. 12.2019 a Krajského súdu Žilina zo dňa 31.08.2021 ako odvolacieho súdu, proti ktorému už odvolanie nie je prípustné.

Aby k podobným pochybeniam nedochádzalo, žiadame starostu obce aby zverejnil rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 18 Cb/116/2015 – 718 (716) zo dňa 5. decembra 2019 a rozsudok odvolacieho Krajského súdu ECLI:SKKSZA:2021:57152058123 zo dňa 31.08.2021 na webovej stránke obce Sučany, pričom je potrebné informáciu o zverejnení uviesť aj na úradnej tabuli obce, s poznámkou kde sa občan s predmetnými rozsudkami môže na obecnom úrade fyzicky oboznámiť.

Jozef Petráš

Božena Balková

Činnosť TSP a TP za rok 2021

Pôsobíme v obci od 1.11.2017 v rámci Národného projektu: Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit. V súčasnosti prebieha II. fáza tohto projektu s jej ukončením dňom 31.10.2022. V našej kancelárii radi privítame všetkých občanov našej obce, ktorí sa v dôsledku ich nepriaznivej životnej situácie dostali do znevýhodnenia - či už sociálneho, finančného, spoločenského a v neposlednom rade zdravotného. Kancelária TSP a TP sa nachádza v budove Stavebného referátu obce.

Prácu zameriavame predovšetkým na pomoc dospelým občanom. Našou snahou je socializácia občanov MRK, ich včlenenie do diania obce, prevencia sociálneho vylúčenia či prehlbovanie a upevňovanie vzťahov medzi jednotlivými komunitami. Nepovažujeme našu prácu za jednoduchú, pretože si vyžaduje veľkú dávku empatie a trpezlivosti. Hnacou silou sú pre nás výsledky, ktoré sa však nedostavia a neprienesú ovocie hneď, no aj spokojnosť a dôvera ľudí okolo nás. Aj v tomto roku sme našu činnosť zamerali najmä na opatrenia

a nariadenia vlády SR v súvislosti s COVID-19. Pracujeme v teréne aj v tejto nepriaznivej situácii, dbáme na dodržiavanie karantény pozitívnych ako aj ich členov domácností. Usmerňujeme klientov na dodržiavanie hygienických návykov, na čistotu domácnosti a prostredia. V rámci možností sme poskytli ochranné rúška či dezinfekčné pomôcky (Sanytol, anti-parazitné šampóny a pod.). Motivujeme klientov k očkovaniu a podporujeme ich k zodpovednému prístupu k svojmu zdraviu a zdraviu svojich detí. Nemenej dôležitou súčasťou našej práce je zmierňovanie a eliminovanie sociálno – patologických javov ako napr. zanedbávanie starostlivosti, záškoláctvo, závislosti a pomoc pri riešení problémov spojených s alkoholizmom. Úzko spolupracujeme so všetkými pomáhajúcimi profesiami našej obce, či už pri preventívnych aktivitách ako aj pri rozdelení úloh. Súčinné sme aj s tunajšou materskou či základnou školou, ako napr. pri zápise detí do MŠ, pri plnení povinnej školskej dochádzky či predvolávaní rodičov detí do ZŠ. V rámci dobrej spolupráce s miestnou detskou lekárkou motivujeme

rodičov k absolvovaniu preventívnych vyšetrení, očkovaniu svojich detí a k dodržiavaniu predpísanej životosprávy. Nemenej súčinné sme aj pri plnení úloh s našim obecným úradom. V septembri zabezpečilo MPSVaR SR externé hodnotenie troch národných projektov našej obce v tom (TSP, KC a PRIM). V rámci tohto terénneho zisťovania sme sa zaoberali tým, čo funguje, ale aj tým v čom vidíme ešte rezervy.

Na záver by sme radi poďakovali našim klientom za ich dôveru. Chceme vás, všetkých občanov našej malebnej dedinky, uistiť, že sme motivované pre túto prácu, čo dokazujeme našou cieľavedomosťou, flexibilitou a chuťou zotrvať v našej obci čo možno najdlhšie. Vážime si našu prácu a sme za ňu vďačné.

Všetkým vám chceme zaželať krásne Vianoce naplnené hlavne zdravím a láskou. Nový rok nech je plný zdravia, šťastia a dobrých ľudí. Anjeli nech vaše cesty chránia a nepraví ľudia nech sa vás stránia.

Vypracovala: Mgr. Tatiana Lettrichová

Množstvom zber zmesových komunálnych odpadov od januára 2022

Vážení občania,

od januára obec Sučany zavádza množstvom zber zmesových komunálnych odpadov. Tento množstvom zber sa týka Vašich čiernych plastových alebo kovových nádob. Zber plastov, papierov a skla ostáva podľa harmonogramu. Základnou myšlienkou množstvom zberu zmesových komunálnych odpadov je zníženie objemu zmesového odpadu a spravodlivejšie nastavenie poplatku za komunálne odpady.

Každá domácnosť si zvolí frekvenciu vývozu a počet nádob na zmesový komunálny odpad a na základe týchto údajov sa vypočíta poplatok za vývoz odpadov. Poplatky za vývoz sa budú líšiť pre jednotlivé domácnosti. Všetko záleží od toho ako triedite komunálne odpady. Poplatok za odpady sa bude skladať z dvoch zložiek. Jedna zložka bude vypočítaná na základe Vami navolenej frekvencie vývozu, počtu členov domácnosti a počtu nádob. Tieto údaje ste mohli nahlásiť na obecný úrad do 15.11.2021. Druhá zložka je paušálna na občana na rok t. j. 11 eur. Táto paušálna suma je vypočítaná na základe nákladov na zberný dvor. Paušálna zložka je na náklady na zberný dvor, jarnú a jesennú očistu, odpadkové koše na verejných priestranstvách, cintoríne atď.

Čiže domácnosť, ktorá má dve smetné nádoby a bude mať vývoz 1 x za dva týždne bude mať vyšší poplatok ako domácnosť, ktorá má jednu smetnú nádobu a vývoz 1 x za dva týždne.

Každá domácnosť môže vypísať tlačivo Prevzatie platenia poplatku za miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na základe, ktorého dostane len jeden výmer za odpady za všetky osoby. Teda, keď v domácnosti žijú tri osoby doteraz dostala každá osoba samostatný výmer za odpady avšak pri vypísaní daného tlačiva bude doručený jeden výmer, v ktorom budú vyúčtované všetky tri osoby. Osamelo žijúci občan môže vypísať čestné vyhlásenie, v ktorom požiada o zníženie poplatku o 50%. Všetky tlačivá nájdete na stránke obce Sučany.

Kto je povinný platiť poplatok za smetiť?

Fyzická osoba, ktorá má v obci trvalý alebo prechodný pobyt alebo ktorá má oprávnenie užívať alebo užíva nehnuteľnosť.

Právnická osoba, ktorá je oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť na iný účel ako podnikanie nachádzajúcu sa na území obce.

Podnikateľ, ktorý je oprávnený užívať alebo

užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce na účel podnikania.

Výpočet poplatku na osobu na rok je nasledovný:

Rodinné domy : (sadzba podľa objemu nádoby x objem nádoby/nádob x frekvencia vývozu)/počet osôb v domácnosti + 11 eur = ročný poplatok na osobu

Bytové domy so spoločnými kontajnermi : (sadzba podľa objemu nádoby x objem nádoby/nádob x frekvencia vývozu)/počet osôb v bytovom dome + 11 eur = ročný poplatok na osobu

Sadzby podľa objemu nádoby pre občanov:
– 110, 120, 240 litrová zberná nádoba – 0,0228 eura
– 1 100 litrová zberná nádoba – 0,012 eura

Frekvencia vývozu:

– 1 x za jeden týždeň – 52
– 1 x za 2 týždne – 26
– 1 x za 4 týždne – 13

Napríklad máme rodinný dom, v ktorom bývajú štyria ľudia, majú jednu kovovú smetnú nádobu a chcú ju vyvážať 1 x za 2 týždne prepočet je nasledovný:

Kovová smetná nádoba je 110 l, frekvencia vývozu 1 x za 2 týždne – 26
 $(0,0228 \times 110 \times 26) / 4 + 11 = 27,302$ eur na osobu na rok
 V prípade, že má rodinný dom dve kovové smetné nádoby je výpočet nasledovný:
 $(0,0228 \times (2 \times 110) \times 26) / 4 + 11 = 43,604$ eur na osobu na rok

Poplatok pri rodinnom dome, v ktorom bývajú štyria ľudia, majú jednu kovovú smetnú nádobu a chcú ju vyvážať 1 x za 4 týždne vypočítame nasledovne:
 $(0,0228 \times 110 \times 13) / 4 + 11 = 19,151$ eur na osobu na rok

Sadzby podľa objemu nádoby pre fyzické osoby – podnikateľov a právnické osoby:
 - 110, 120, 240 litrová zberná nádoba – 0,025 eura
 - 1 100 litrová zberná nádoba – 0,015 eura
 Ročný výpočet poplatku je nasledovný:
 sadzba podľa objemu nádoby x objem nádoby/nádob x frekvencia vývozu

Domácnosti, ktoré triedia svoje odpady tak, ako sa má, budú mať nižšie poplatky za odvoz smetí.
 V prílohe prikľadáme prepočtovú tabuľku pre rodinné domy. Poplatok pre bytové domy je závislý od veľkosti a počtu kontajnerov a od počtu ľudí reálne žijúcich v bytovom dome. Pri množstvovom zbere si má každý zaplatiť odpady tam, kde ich vytvára.

Referát životného prostredia

Rodinné domy (sadzba podľa VZN /0,0228 Eur/ x objem nádoby x frekvencia vývozu)/počet osôb v domácnosti + 11 eur						
počet osôb v domácnosti	objem nádoby v l	Ročný poplatok na osobu v eur pri vývoze 1 x za 4 týždne (13x)	Ročný poplatok na domácnosť v eur pri vývoze 1 x za 4 týždne (13x)	objem nádoby v l	Ročný poplatok na osobu v eur pri vývoze 1 x za 2 týždne (26x)	Ročný poplatok na domácnosť v eur pri vývoze 1 x za 2 týždne (26x)
1	120	46,568 €	46,568 €	120	82,136 €	82,136 €
	110	43,604 €	43,604 €	110	76,208 €	76,208 €
	240	82,136 €	82,136 €	240	153,272 €	153,272 €
2	120	28,784 €	57,568 €	120	46,568 €	93,136 €
	110	27,302 €	54,604 €	110	43,604 €	87,208 €
	240	46,568 €	93,136 €	240	82,136 €	164,272 €
3	120	22,856 €	68,568 €	120	34,712 €	104,136 €
	110	21,868 €	65,604 €	110	32,736 €	98,208 €
	240	34,712 €	104,136 €	240	58,424 €	175,272 €
4	120	19,892 €	79,568 €	120	28,784 €	115,136 €
	110	19,151 €	76,604 €	110	27,302 €	109,208 €
	240	28,784 €	115,136 €	240	46,568 €	186,272 €
5	120	18,114 €	90,568 €	120	25,227 €	126,136 €
	110	17,521 €	87,604 €	110	24,042 €	120,208 €
	240	25,227 €	126,136 €	240	39,454 €	197,272 €
6	120	16,928 €	101,568 €	120	22,856 €	137,136 €
	110	16,434 €	98,604 €	110	21,868 €	131,208 €
	240	22,856 €	137,136 €	240	34,712 €	208,272 €
7	120	16,081429	112,568	120	21,162286	148,136
	110	15,6577143	109,604	110	20,315429	142,208
	240	21,1622857	148,136	240	31,324571	219,272

Osamele žijúca fyzická osoba môže požiadať obec Sučany o zníženie miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady o 50%.

PLASTY, KOVY, KOMPOZITY spoločný zber v žltých nádobách a vreciach			
NÁDOBY NA PLAST, KOVY, KOMPOZITY	RECYKLAČNÉ ZNAČKY na obaloch	DRUHY PLASTOV, KOVOV, KOMPOZITOV	OBRÁZKY ODPADOVÝCH PLASTOV, KOVOV, KOMPOZITOV na recykliáciu
Ridinné domy 		plastové PET fľaše rôznych farieb sklenené, zošliapnuté	
	 	plastové HDPE a PET nádoby a bandasky od šampónov, mydiel, čistiacich prostriedkov, pracích prostriedkov	
Ridinné domy 		plastové igelitové, stretchové, bublinkové fólie, vrecia, plastové tašky rôznych farieb	
	 	mäkké plasty - kelímky od jogurtu, tvarohu, pomazániek, kvetináče, vamičky od keksov a zeleniny	
	 	tvrdé plasty - bandasky, debničky, koše, kýmky, kvetináče a hrantíky, nádoby od zmrzlín, proteínov, vitamínov, kuchynské plastové riady, matné prázdne kečupové a horčicové fľaše (väčšie kusy plastového nábytku a sudy je možné doviezť do Zberného dvora Brantner Fatra)	
		čisté plastové polystyrénové obaly bez zvyškov jedla, obalový biely polystyrén chrániaci tovar (obalový polystyrén okrem stavebného zatepľovacieho polystyrénu je možné doviezť do zberného dvora Brantner Fatra)	
	 	kovové obaly - železné konzervy z potravín, hliníkové plechovky z piva, coca-coly, džúsov	
		kompozitné obaly - tetrapacky z mlieka, džúsov	

Prezidentka Slovenskej republiky prijala dobrovoľných hasičov

V stredu, 6. októbra 2021, prijala prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová delegáciu dobrovoľných hasičov, ktorú viedol prezident DPO SR hlavný inšpektor Pavol Čelúch, viceprezident DPO SR generálny inšpektor Ing. Zoltán Tánczos, PhD. a generálny sekretár DPO SR generálny inšpektor Vendelín Horváth. Prezident DPO SR sa pri úvodnom slove poďakoval prezidentke za možnosť osobného stretnutia.

„Stoja pred Vami zástupcovia jednotlivých krajov, delegovaní zo svojich organizácií. Patrí Vám naše veľké poďakovanie, že ste si našli v kalendári čas a miesto, aby sme mohli prísť.“ Zdôraznil, že dobrovoľní hasiči sa rozhodli, že budú obetovať svoj voľný čas službe bližnému. Prezidentka Slovenskej republiky vyzdvihla celkovú činnosť dobrovoľných hasičov a taktiež ich nezastupiteľnú úlohu počas pandémie

nového koronavírusu. „Pokiaľ ide o nešťastie a ľudskú tragédiu, je to niečo, čo búra akékoľvek múry, rozdielnosti. I v tomto je vaša činnosť pre našu spoločnosť absolútne nezastupiteľná“.

Súčasťou delegácie dobrovoľných hasičov, bol aj veliteľ DHZO z našej obce p. Peter Slobodník.

K ochrane života a zdravia ľudí potrebujeme aj pomoc psov

Dobrovoľný hasičský zbor Sučany disponuje školenými kynológmi v oblasti kynologickej záchranej služby, kde vykonávajú výjazdy k pátracím akciám po nezvestných osobách v rámci Žilinského kraja. Preprava štvornohých pátračov na miesto udalosti bola vždy komplikovaná, a z toho dôvodu členovia DHZ požiadali o regionálnu dotáciu na prívies pre psov.

Na základe zaslanej žiadosti bola dotácia vo výške 2 600 € schválená a bolo možné

zakúpiť prívies, na ktorý bola poskytnutá finančná spoluúčasť z DHZ vo výške 1 120 €. Po drobných vzhľadových úpravách bol prívies uvedený do výjazdovej činnosti a dňa 16.10.2021 sa zúčastnil prvého cvičenia kynológov v obci Zuberec, okres Tvrdošín.

Kynológovia v roku 2020 vykonali 8 výjazdov k pátracím akciám, z ktorých boli tri úspešné a nezvestná osoba bola nájdená živá a zdravá. Na začiatku roka 2021 vyko-

nali kynológovia pátraciu akciu v našej obci, kde bol nezvestný starší pán – občan obce, ktorý sa našiel živý a zdravý po cca 20-tich hodinách.

Touto cestou by som chcel v mene Dobrovoľného hasičského zboru Sučany poďakovať Žilinskému samosprávnemu kraju za poskytnutie dotácie a osobitne aj poslancom ŽSK za volebný obvod Martin.

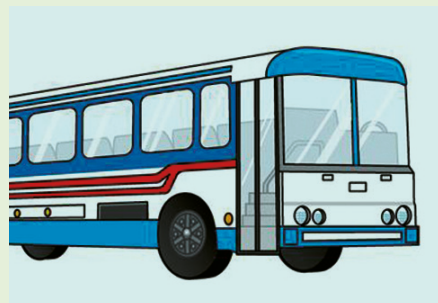
Bc. Lukáš Mihálik
DHZ Sučany

DHZ Sučany

Rekonštrukcia zastávky pri obecnom úrade v Sučanoch 26.9.2021

foto: Ctibor Pročka

ZO JDS Sučany a Matica Slovenská na zájazde na Orave

Navštívené pamätné miesta na Orave:

Hájovňa pod Babou horou.

V 80. rokoch 19.storočia sa okolitou prírodou často prechádzal básnik Pavol Országh Hviezdoslav, hľadal inšpiráciu k dielu Hájkova žena. Začiatkom 20.storočia sa toto miesto stalo rodiskom významného predstaviteľa slovenskej literatúry Milana Urbana.

V Oravskej Polhore farský kostol Božského Srdca Pána Ježiša „Rio de Klin „

Nad obcou Klin na vrchole Grapa je socha Ježiša Krista s výškou 9,5m. Socha má rozpätie rúk 7m. Z vrcholu je výhľad na: obec Klin, Oravskú priehradu, Námestovo, Vavrečku, Suchú horu, aj Roháče.

Pamätný dom dramatika a lekára Martina Kukučina v Jasenovej.

V Ružomberku v mestskej časti Černová rodný dom Andreja Hlinku významného slovenského národovca, politika a kňaza.

text: Danuša Pročková foto: Ctibor Pročka

JDS, SZZP, SZPB Sučany

Miestne organizácie v Sučanoch zorganizovali jesennú turistickú prechádzku do Tišňavi v Krpeľanoch. Jeseň zafarbila prírodu do krásnych farieb.

foto: Ctibor Pročka

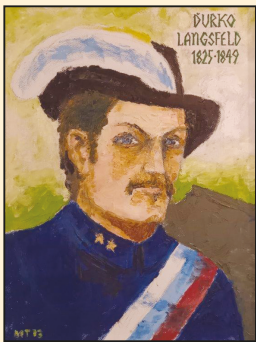
Nikdy nesmieme zabudnúť

Putovnú výstavu „Nikdy nesmieme zabudnúť“ pod záštitou Oblastného výboru SZPB Martin otvorili 25.10.2021 vo vestibule ZŠ SNP v Sučanoch. Na otvorení sa zúčastnili predseda ObV SZPB Martin JUDr. Jozef Petráš, CSc., tajomník Matice slovenskej ThLic. Mgr. Viliam Komora, PhD., predseda ZO SZPB Sučany Miloš Skokňa, riaditeľka ZŠ SNP Sučany Mgr. Marta Lamošová, ktorí vystúpili aj s príchovormi a zástupcovia miestnych organizácií a školy. Ide o unikátnu zbierku, ktorú na výstavné účely sprostredkovalo Ruské centrum vedy a kultúry spoločne s Veľvyslanectvom Ruskej federácie na Slovensku. Cieľom výstavy je pripomenúť zločiny nacistov a ich napomáhačov proti civilnému obyvateľstvu v rokoch Veľkej vlasteneckej vojny 1941-1945.

Výstavu bolo možné v ZŠ Sučany navštíviť v dňoch 26.10.2021 a 27.10. 2021.

Foto: Ctibor Pročka

Ak žijete v Sučanoch, určite ste už počuli o Ďurkovi Langsfeldovi. Minimálne v súvislosti s tým, že v centre obce sa nachádza ulica po ňom pomenovaná a na nej aj jeho rodný dom. Tohto bojovníka za práva a určenie slovenského národa si v rámci Slo-

venska pripomíname predovšetkým my v Sučanoch, kde sa narodil a v Kremnici, kde bol odsúdený, popravený a je pochovaný. Narodil sa 16. októbra 1825, zomrel 22. júna 1849, v čase svojej smrti mal teda len 23 rokov. V takomto mladom veku stihol byť učiteľom, zastupujúcim evanjelickým farárom, dobrovoľníckym poručíkom, revolucionárom a nakoniec mučeníkom, keď mu viac ako na vlastnom živote záležalo na hodnotách a ideáloch, za ktoré bojoval.

Študoval na evanjelickom lýceu v Kežmarku a kolégiu v Prešove, no štúdium nedokončil kvôli nedostatku finančných prostriedkov. Učiteľa robil v Martine a v Žabokrekochoch a v nepriateľnosti sučianskeho evanjelického farára Ondreja Hodžu pôsobil ako jeho zástupca v miestnom kostole. Prelomové, nielen pre Ďurka Langsfelda, ale pre celý slovenský národ boli revolučné roky 1848-1849. Ďurko sa stal prívržencom štúrovcov a horlivo agitoval nielen v Sučanoch ale aj po okolitých obciach v prospech ideálov revolúcie, predovšetkým za určenie slovenského národa. Len v Sučanoch sa mu podarilo presvedčiť až 60 ďalších dobrovoľníkov. Keď v roku 1849 došlo k maďarskému povstaniu proti rakúskej monarchii, pridal sa k slovenským dobrovoľníkom, ktorí podporovali Habsburgovcov a dosiahol hodnosť poručíka. Ako veliteľ so svojou jednotkou v máji prepadli uhorské vojsko v kraľovianskej doline. Cieľom akcie bolo zabrániť vojsku, ktoré ustupovalo pred ruskými jednotkami od Oravy, dostať sa do Turca. Po tomto útoku sa spolu s ostatnými dobrovoľníkmi ukrývali v okolitých horách, až kým ho 20. júna nezajali uhorskí vojaci po tom, ako ho za finančnú odmenu zradil jeho strýko. Spolu s ostatnými zadržanými nielen zo Sučian boli vedení pešo do Kremnice, kde ho hneď ráno 22. júna odsúdili a exemplárne popravili obesením. Pre všetkých, ktorí už o Ďurkovi počuli viac, je známa veta, ktorú predniesol po tom, ako mu ponúkli milosť, ak zradí ideály, za ktoré bojoval:

„Teraz ma súdia nepriatelia, ale budú ma niekedy súdiť i Slováci a u tých by som nechcel prepadnúť!“.

Spolu s ním však bolo v Kremnici súdených a odsúdených aj niekoľko ďalších Sučancov – richtár Gallo, notár Chorváth či obecný prísazný Brveník a ďalší dobrovoľníci, tzv. hurbanisti. Taktiež mamy, sestry či ženy dobrovoľníkov, ktoré boli väčšinou odsúdené „len“ na bitku palicou. Tieto udalosti opisuje vo svojom diele aj slovenský spisovateľ Jozef Gregor Tajovský, ktorý bol nadšený osobou Ďurka Langsfelda a ktorý podľa jeho života, resp. posledných mesiacov, napísal v roku 1923 divadelnú hru Smrť Ďurka Langsfelda. Podľa tejto divadelnej hry vznikla aj rozhlasová hra v produkcii Slovenského rozhlasu s rovnakým názvom – Smrť Ďurka Langsfelda. Je možné si ju vypočuť prostredníctvom platformy youtube, trvá približne hodinu a pol a nielen pre milovníkov histórie alebo obyvateľov Sučian je príjemným a zaujímavým počúvaním.

Ďurka Langsfelda poriadne pochovali slovenskí dobrovoľníci až v októbri, symbolicky slávnostne v Kremnici. Na tomto pohrebe sa zúčastnila aj Ďurkova mama Katarína a sučiansky evanjelický farár, ktorého Ďurko v nepriateľnosti zastupoval, Ondrej Hodža. V Kremnici sa 28. októbra 1922 konala pietna spomienka, v rámci ktorej bol postavený nový náhrobný pomník s pamätnou tabuľou. Zúčastnili sa jej okrem iného funkcionári Matice slovenskej, spisovateľ J. G. Tajovský, predstaviteľ cirkvi, zástupcovia štátu aj samospráv, rodina Ďurka Langsfelda a mnoho ďalších. Pamätná tabuľa, ktorá je na jeho rodnom dome bola odhalená až v roku 1928, tiež 28. októbra, pri slávnostnom uctení si jeho pamiatky.

Tento rok sme si 196. výročie jeho narodenia pripomenuli v piatok, 15. októbra na dvore domu, v ktorom sa v roku 1825 narodil. Za Sučany sa spomienkovej slávnosti zúčastnili obyvatelia Sučian, zástupcovia obecného úradu a poslancov obecného zastupiteľstva, priami potomkovia Ďurkových súrodencov, zástupcovia Miestneho odboru Matice slovenskej v Sučanoch a členovia speváckeho súboru Sučianka, ktorí zaspievali sprievodné piesne. Predovšetkým pieseň Karola Kuzmányho *Kto za pravdu horí*, ktorú spieval aj Ďurko pred svojou popravou. S príhovorom tiež vystúpil evanjelický farár Daniel Beňuch. Z Kremnice si Ďurka Langsfelda prišli uctiť primátor, pán Alexander Ferencík a zástupcovia Miestneho odboru Matice slovenskej v Kremnici. Čestnú stráž držali vojaci Základného výcviku a mobilizačného dopĺňovania Juraja Langsfelda v Martine. Tento rok spestril prejavy svojou esejou aj žiak 9. ročníka základnej školy Matej Lipták, ktorý spomedzi najstarších žiakov napísal najlepšie zamyslenie sa nad životom a odkazom Ďurka Langsfelda. Jeho esej si môžete prečítať v na-

sledujúcom texte. Prehliadkou rodného domu hostí tak ako každý rok sprevádzal pán Miroslav Miert.

„Ja v národe prežijem svoju smrť a ožijem skorej, než by sa zrovnala mohyla so zemou. To moja viera. — Doba dobu nájde a krivda má dlhú pamäť. Dnes slnce mne zhasne, ale na veky nad Slovenskom nezapadne.“

V texte boli použité zdroje: Macho, P. 2019. *Juraj Langsfeld: kto bol neprávom zabudnutý slovenský hrdina a mučeník?* <https://historickarevue.sme.sk/c/22528934/juraj-langs-feld-kto-bol-nepravom-zabudnuty-slovensky-hrdina-a-mucenik.html>; Juraj Langsfeld na www.osobnosti.sk; Tkáč. M. 2014. *Ďurko Langsfeld: Hrdinský mladý martýr umučený za národ slovenský* <https://snn.sk/news/durko-langs-feld-budu-ma-niekedy-sudit-i-slovaci-a-u-tych-by-som-nechcel-prepadnut/> a J. G. Tajovský *Smrť Ďurka Langsfelda*

Lenka Žuchová

Juraj Langsfeld

Určite už každý, kto žije v obci Sučany, prechádzal Ulicou Juraja Langsfelda. Táto ulica je pomenovaná podľa národného buditeľa, rodáka zo Sučian, Ďurka Langsfelda.

Ďurko Langsfeld pôsobil ako učiteľ v Turčianskom svätom Martine. Bojoval za práva Slovákov spolu so štúrovcami. Uhorskej vláde sa nepáčila myšlienka slovenskej obrody, preto ju chceli všemožne potlačiť, národných buditeľov zastrážiť a následne potrestať. Aj na Ďurka Langsfelda bol vydaný zatykač. Vlastný strýkov Čabíak, barónsky hájnik, ho za odmenu 300 zlatých prezradil. Aj v tomto období platilo, že si niektorí ľudia cenili peniaze viac ako národnú slobodu a nezávislosť.

Ďurka uväznili v Kremnici a ponúkli mu milosť, no len v tom prípade, ak sa zriekne svojich ideálov o slovenskom národnom živote. Pred súdom povedal: „Teraz ma súdia nepriatelia, ale budú ma súdiť aj Slováci, a u tých by som nechcel prepadnúť.“

Súd rozhodol o jeho smrti obesením. Boli by sme v dnešnej dobe schopní takejto obete? Sme vôbec hrdí na svoj národ?

Veľa mladých ľudí má v dnešnej dobe inak stanovené priority: štúdium, zamestnanie, nový byt, nové auto... História a náš národ ich nezaujímajú, dokonca sa hanbia za to, že žijú na Slovensku, ktoré nie je také bohaté ako iné, väčšie krajiny.

Skúsme sa však zamyslieť nad slovami štúrovskeho básnika, s ktorými by iste súhlasil aj Ďurko Langsfeld: „Ale nedaj mi národ bez hany, národ patrí k veciam svätým.“

esej Martina Liptáka, žiaka 9.B triedy ZŠ SNP Sučany

Tekvicový piatok

Vyrezávanie tekvic na námestí v Sučanoch s hudbou od DJ Mirka a strašidelným maľovaním na tvár ukončené spoločnou prechádzkou s vyrezanými tekvicami a lampiónmi. Prvý ročník sprevádzalo krásne jesenné počasie a hojná účasť detí s rodičmi. Ďakujeme všetkým zúčastneným za krásne vyrezané tekvice. Tešíme sa na budúci rok. Usporiadatelia: Komunitné centrum Sučany a Obec Sučany.

Text: Lenka Kweta Žuchová. Foto: Ctibor Pročka

Úcta k starším

Október je mesiac úcty k starším, pri tejto príležitosti zahralo Žabokrecké ochotnícke divadlo 24.10.2021 v RKD hru od slovenského dramatika, básnika, prozaika Ferka Urbánka Pani richtárka, obraz ľudu v troch dejstvách so spevom. Ďakujeme účinkujúcim za hodnotný umelecký zážitok.

oto: Ctibor Pročka

Na sklonku mimoriadneho Roka svätého Jozefa v nedeľu 31. októbra 2021 vo farnosti Sučany sme požehnali kaplnku svätého Jozefa

Po sv. omši, ktorú slávil prof. František Trstenský, dekan-farár v Kežmarku sa pred kostolom - v prítomnosti sučianskeho farára Pavla Pečka, dekana Ľubomíra Guniša z Turian, výpomocného duchovného zo Stankovian Michala Pásztor a miestnych farníkov - uskutočnilo požehnanie kaplnky Svätého Jozefa. František Trstenský priblížil všetkým svätého Jozefa ako človeka pracujúceho s drevom, človeka práce. Ďalej poukázal na to, že svätý Jozef je v evanjeliu zobrazený vždy po boku Panny Márie, nie je samotár a teda spolu so svätým Jozefom a Pannou Máriu máme kráčať za Kristom. Svätý Jozef je človek, o ktorom evanjelium píše, že mal zjavenia vo sne. Je človekom, ktorý vie snívať a je príkladom a inšpiráciou pre nás všetkých, aby sme boli tvoriví, povedal František Trstenský, ktorý kaplnku následne požehnal. Túto drevenú kaplnku v Roku svätého Jozefa a v Roku rodiny zhotovili a venovali farníci zo Sučian. Sochu svätého Jozefa vytvoril ume-

lecký rezbár Martin Barnáš z Kežmarku. Veriaci dostali aj spomienkový obrázok s modlitbou, ktorý túto udalosť pripomína.

Nech svätý Jozef oroduje za každého, kto sa pri tejto kaplnke zastaví k tichej modlitbe a zamysleniu a nech príklad svätého Jozefa všetkým slúži na obohatenie a Pánu Bohu na slávu.

Pavol Pečko, farár Sučany

Požehnanie kaplnky Františkom Trstenským

Detail sv. Jozefa

Deň vojnových veteránov

11.11. o 11:11 sme si pripomenuli 103. výročie ukončenia 1. svetovej vojny. S príhovorom vystúpili p. starosta Martin Rybár a predseda Miestnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Miloš Skokňa. Za prednes básne Na flámskych poliach ďakujeme Timei Hanákovej.

Text: Lenka Kweta Žuchová Foto: Ctibor Pročka

Kynologický krúžok „CANIS“ Sučany

Týmto článkom by sme Vám radi predstavili kynologický krúžok v Sučanoch s názvom „CANIS“, ktorý aktívne funguje od leta roku 2019. Kynologický krúžok bol založený našou aktívnou psičkarkou Michaelou Jaroňovou Čechovou a kynológom Pavlom Strýčkom zo Sučian. Začiatky našich výcvikov sa odohrávali na lúke za novým ihriskom v Sučanoch a aktuálne so psíkmi cvičíme trikrát do týždňa na starom ihrisku pri Športovom dome v našej obci, ktoré nám za pomoci Michala Lička poskytol Dobrovoľný hasičský a záchranný zbor Sučany so súhlasom Obecného úradu Sučany, a to za účelom aktívneho a prospešného využitia uvedeného miesta. Prvá účastníčka výcviku bola fenka belgického ovčiaka malinois Menda s cvičiteľkou a terajšou trénerkou Michaelou Jaroňovou Čechovou a neskôr sa pridali i ďalší cvičitelia. Výcvikom prešlo množstvo psíkov, a to rôznych čistokrvných i križaných plemien. Jedným z prvých účastníkov výcviku bola napríklad fenka plemena bloodhaund Kejsy, ktorá sa aj zúčastnila na klubovej výstave v Donovaloch, odkiaľ si odniesla titul CAC (titul udeľovaný na výstavách krásy). Z ďalších psíkov to boli pudlík Tedy, labradorka Lassie, maltezák Oki, fenka borderskej kólie Bella, fenka nemeckého ovčiaka Kamélia, križanec Reo, fenka Kiri, psy Athos, Rocky a Tiby a mnohí iní. Aktuálne sa na cvičisku aktívne a pravidelne stretávajú a cvičia Adriána Kapolková so svojím psíkom Uškom, Ľubomír Heger s fenkou Bessie, Mária Štefánková s pudlíkom Rikim, Andrej Brodzianský s plemenom jack russell a s menom D. J. (dídžej), Evka Repková s fenkou Selly, Jaroslav a Jarmila Krajčírovci s československým vĺčiakom Branom, Michal Ličko s fenkou nemeckého ovčiaka Yanarrou, Igor Konvit s Kristínou Krošlákovou so psom Bonom, Tomáš Šuvada s nemeckým ovčiakom

Harveym, Ivan Margetín so psom Dustym a Ivana Molnárová s fenkou Džidži. Najnovším členom kynologického krúžku je borderkólia Kiara so svojou cvičiteľkou Magdalénkou a jej mamou Martinou Jelínkovou Klimekovou.

Hlavným cieľom kynologického krúžku „CANIS“ je výchova našich štvornohých chlpáčov k poslušnosti, pretože sa domnievame, že by malo byť v záujme každého majiteľa dosiahnuť ovládateľnosť svojho domáceho miláčika. To možno doceliť vďaka pravidelnému výcviku, a tak sa následne môžeme uistiť, že sa náš pes bude správať poslušne, vďaka čomu mu budeme môcť dopriať i viac voľnosti. Psy k vytvoreniu poslušnosti potrebujú určité pravidlá, a preto láskavý a konzistentný tréning je základom pokojného a bezproblémového vzájomného spolujitia psa a človeka. Navyše cieľom samotného výcviku nie je len dosiahnuť poslušnosť daného psíka, ale aj vytvorenie samotného rešpektu k zvieratám. Na tomto všetkom sa najviac podieľajú náš hlavný tréner Pavol Stýček, ktorý sa aj dlhé roky vo svojom profesijnom živote venuje kynológii ako služobný kynológ a trénerka Michaela Jaroňová Čechová, pričom obaja spájajú praktický výcvik aj s teoretickými poznatkami. Ku každému cvičiteľovi a psovi pristupujú individuálne na základe toho, akéj povahy je ples a k akému plemenu patrí. Súčasne sa snažia o to najdôležitejšie, a to o vytvorenie blízkeho vzťahu a správneho prístupu cvičiteľa ku svojmu psovi. Vo výcviku v rámci nášho kynologického krúžku chceme pokračovať aj naďalej, pričom máme v úmysle zamerať sa nielen na poslušnosť psíkov, ale aj na výcvik k obrane, prípadne rôzne iné druhy výcviku.

Na záver by sme sa chceli srdečne poďakovať Obecnému úradu Sučany za to, že môžeme

prospešne využívať areál starého ihriska pri Športovom dome v Sučanoch, ďalej Dobrovoľnému hasičskému a záchrannému zboru Sučany, ktorý nám okrem iného pomáha s udržiavaním trávnej plochy starého ihriska, Michaela Jaroňovej Čechovej a Michalovi Ličkovi za organizačné záležitosti týkajúce sa výcvikov a v neposlednom rade nášmu skvelému trénerovi Pavlovi Strýčkovi za jeho ochotu, odbornosť, trpezlivosť a lásku k psom.

Kolektív kynologického krúžku „CANIS“ Sučany

Kynologický krúžok CANIS Sučany

SVETOVÁ VÝSTAVA PSOV BRNO 3.10.2021

Na tomto vrcholovom podujatí boli vystavovaní aj Estrelski pastierski psi zo Slovenska, Poľska a Holandska. Našu chovateľskú stanicu ECON reprezentovala v triede veteránov sučka CIBELLE ECON. Po predvedení vo výstavnom kruhu, švajčiarska rozhodkyňa udelila našej Cibelke titul Svetový víťaz veteránov 2021. Veľmi sme sa potešili, lebo po získaní Svetového víťaza mladých v Budapešti 2013 a Svetového víťaza v Helsinkách 2014, jej chýbal ešte tento titul. Naša chovateľská stanica reprezentovala na výstave Slovensko, Slovakia Moloss club a samozrejme aj naše Sučany.

Zlatá confirmácia - 26. 9. 2021

Sučiansky hrad

V lesoch Turčianskej kotliny sú okrem prírodných krás skryté dávne stopy osídlenia našich predkov. Predstavujeme vám Sučiansky hrad.

Dejiny sa niekedy vedia pohrať s geografiou. Príkladom toho je menej známy Sučiansky hrad. Už samotný názov evokuje jeho lokalizovanie do katastra obce Sučany. Avšak tam by sme ho však hľadali márne. Nachádza sa v katastri obce, ktorá svoj názov odvodzuje práve od prítomnosti hradu. Áno, reč je o obci Podhradie, kde na kopci Vrchmúr (Smrekovica 890 m. n. m.) dal postaviť v 2. polovici 13. storočia zvolenský župan Mikuláš, neskôr okolo r. 1310 sa dostal do držby Matúša Čáka. Na základe výmennej dohody r. 1323 prešiel do vlastníctva župana magistra Donča. Neskôr patril kráľovi Žigmundovi, ktorý nariadil jeho čiastočné zbúranie. Hrad prešiel

oživením, keď ho roku 1430 dostal Martin z Betlanoviec a Juraj Turzo. Po roku 1464 patril Pongrácovi z Mikuláša a po roku 1454 ho kráľ daroval jeho bratovi. O zániku hradu existujú viaceré teórie.

Podľa jednej teórie sa predpokladá, že hrad zanikol vojenským ťažením Mateja Korvína r. 1488 proti prívržencom poľského kráľoviča Kazimíra, ktorý sa uchádzal o uhorský trón. Podľa druhej teórie ho ešte začiatkom 16. storočia získali. Náriovci. Na základe výsledkov archeologického výskumu však vieme, že hrad bol s najväčšou pravdepodobnosťou rozobraný na stavebný materiál pre výstavbu renesančného révaovského kaštieľa v Turčianskej Štiavničke. Počas archeologického výskumu realizovaného v roku 2015 a 2016 bol na Sučianskom hrade nájdený súbor keramických fragmentov, predovšetkým hrncovitých

a džbánovitých nádob. Okrem keramických nálezov boli nájdené aj železné predmety. Najčastejšími nálezmi sú klince rôzneho tvaru a funkcie. Medzi doteraz najvýznamnejšie železné nálezy patria nepochybne dve streľky hrotov šípov do kuše a bronzová ozdoba s svätajurajským motívom rytiera zabíjajúceho draka, ktorá slúžila ako honosná ozdoba pošvy dýky. Tieto nálezy sú datované do 14.-15. storočia.

Zo samotného hradu sa zachovalo len veľmi málo. Avšak na základe archeologického výskumu z roku 2016 a digitálneho modelu terénu môžeme hypoteticky rekonštruovať ako vyzeral hrad v 15. storočí.

<https://www.turieconline.sk/blogy/skryte-v-case-skryte-v-lese-suciansky-hrad?fbclid=IwAR3bYTSkfuwxbyqy-ejOgaSoNnZ-HhWwNz395Q7fEVrcb7e0g-vDaZbFMKQc>

Hypotetická rekonštrukcia Sučianskeho hradu

Vaša excelencia - rytier doby a času.

Opäť sú tu Vianoce. Dodo, môj verný štvornohý priateľ ma o tretej ráno, zobudil z prozaického dôvodu, bolo mu treba cikať, mne nie. Je štedrý deň, teda skôr štedré ráno. Ani ma to veľmi netrápi, lebo milujem skoré rána, keď je všade ticho a ja si v klude pozieram včerajšie večerné programy v telke, ktoré som prespal. Dodo, môj francúzsky Basset spokojne odfukuje vo svojom kresle a ja opäť po dlhšej odmlke beriem do ruky pero a píšem.

V hlave mi víria spomienky na blízkych, ktorí nás už opustili, ale zanechali v mojom srdci trvalú stopu. Eugen Lazišťan je jedným z nich, komu patria moje spomienky. Nevie, kto vyslovil tú pravdivú vetu, že všetky dobré nápady sa rodia v krčme.

Sedíme s Vilom Šimekom pod Lipkou. Je teplý letný deň a dobre nám padne malé občerstvenie. Stará, dobrá krčma pod Lipkou. Toto bolo miesto, kde sa stretávali miestni umelci. Vaša excelencia tak zvykol oslovovať Eugena Mariana Pauer, autor jeho dvoch monografií. Tento fotograf, nazývaný aj pán svetla a tieňov, bol významnou osobnosťou československej fotografie a mal v prednej časti Lipky malú galériu svojich fotiek. Večná škoda, že už tam nie je.

Môj prvý kontakt s Eugenom bol naozaj nevšedný, veľmi úsmevný. V dvanástich rokoch prestupujem z Lokomotívy Vrútky, do Strojární Martin. Nebolo by na tom nič zvláštne, bol to bežný futbalový prestup. Obyčajne sme trénovali na starom škvarovom ihrisku a po tréningu sme prechádzali popri hlavnom štadióne zo šatní, ktoré boli v administratívnej budove. Kráčam spolu s chalanmi a teším sa na teplú sprchu a následne na kofolu, v našom obľúbenom bufete. Ani som si nevšimol staršieho pána, ktorý kráčať oproti nám. Zareagoval som až na pokrik - No, čo chachár, kedy už dáš nejaký ten gól. - Intuitívne som vyčítal, že ten chachár patril mne. Tak volajú v Turci obyvateľov Vrútok a ja som bol medzi chalanmi jediný, ktorý z Vrútok pochádzal. To bolo moje prvé zoznámenie s pánom Eugenom, ktorý bol v tom čase členom výboru futbalového oddielu. Nevie, ako to Eugen dokázal, že vedel po mene osloviť každého hráča, od žiaka až po A - mužstvo.

Po tomto netradičnom zoznámení, som s Eugenom komunikoval už častejšie. Futbalové roky ubehli rýchlo a môj kontakt s pánom Eugenom sa prerušil. Toľko o prvom kontakte s vtedy ešte pánom Eugenom. Vtedy som netušil, že naše cesty sa pretnú v Sučanoch.

Vrátim sa k Vilovi a Lipke. Vilo bol v Lipke prvýkrát a v tom čase sme často chodili po horách a fotili. Samozrejme, že ho hneď zaujal portrét Eugena, od Vlada Holka a následne Eugenové fotky z prostredia prírody. Obzvlášť ho zaujal záber Malého Fatranského Kriváňa, ktorý Eugen urobil zo sedla pod Suchým. Ja som už s Eugenom aký - taký kontakt mal a vedel som, že je významný slovenský fotograf, spisovateľ, proste v dnešnom ponímaní, celebrita. Vtedy odznela tá historická veta:

- Veď vy Sučanci ani neviete, koho tu máte.
- Ale, vieme, odvážil som sa oponovať Vilovi. Na oplátku mi on presvedčivo argumentuje, že je najvyšší čas zachovať Eugenové dielo pre ďalšie generácie Sučancov, pretože Eugen je už v pokročilom veku a pre ďalšie generácie bude jeho dielo nenávratne stratené v depozite. Vilovi som sľúbil, že ho v najbližšom čase zoznámim s Eugenom. Nie vždy zafunguje medzi ľuďmi chémia, no medzi Vilom a Eugenom to zafungovalo očividne hneď pri našom prvom stretnutí. Eugenovi sme predostreli náš projekt trvalej expozície, v základnej škole v Sučanoch. Potom sa už naše stretnutia dali nazvať pracovnými.

Eugen sa v tom čase dožíval úctyhodných 85 rokov a našou snahou bolo, otvoriť mu trvalú expozíciu fotografií. Súhlas na spoluprácu bol, začal sa pretek s časom. Chceli sme to stihnúť do 8. marca, k jeho výročiu, ale Eugen to bral športovo a prehlásil, že aj keď to nestihneme, on predsa oslavuje celý rok.

Ešte k tým stretnutiam. Vždy, keď sme sa ohlásili, čakal nás Eugen, so svojou manželkou, bezchybne upravený, pani Olinka priniesla koláče a fľaštičku vína a až po prípitku sme mohli začať pracovať. Eugen miloval dobré víno a trádajú sa o tomto jeho gurmánske legendy. On sám, so smiechom hovorieval, že futbalisti mu množstvo tohto božského nápoja, ktoré stvoril počas svojho dlhého a plodného života, počítali na cisterny, ba aj bazény. Podľa môjho skromného názoru, neboli ďaleko od pravdy.

Spomínam si na jednu príhodu, ktorú nám Eugen rozprával.

Sem do Lipky som si odskočil na pohárik vína. Nemal som to ďaleko. Horšie to bolo v zime, bál som sa, aby som sa kdesi nepošmykol, ale pod Lipku na víno ma to ťahalo. Aby doma nič nezbadali, vybral som sa podložiť do pece v pivnici, kde som mal od rána pripravený kýblik s popolom a lopatkou. Zobral som kýblik s lopatkou posýpajúc cestu, dostal som sa bezpečne pod Lipku. Tam som chvíľu posedel s chlapmi, dal si svoje dve decká vínka a používajúc tú istú technológiu, bezpečne som sa vrátil domov. Manželka ma pochválila, ako je fajn teplo, mňa hrialo vínko a všetci boli spokojní. No tieto moje zimné výlety sa skončili vtedy, keď nám zaviedli plyn, hovorí so smiechom Eugen. Nuž čo k tomu dodať, len to, že Horehronci mali vždy blízko k šibalstvám a humoru. Stačí si prečítať knihu Ľuda Zelenku - Detvianska nátura.

Bol som rád, že sme náš projekt pomaly, ale isto dotáhali do zdarného konca. Museli sme osloviť množstvo ľudí, aby nám pomohli. Skoro všade sme sa stretli s ochotou, meno Lazišťan otváralo dvere aj tam, kde sme to nečakali. Práce pokračovali úspešne, podarilo sa nám zrealizovať všetky naše predstavy, ako má expozícia vyzerať. Samozrejme hlavným architektom celého projektu bol Eugen, ktorý aj v pokročilom veku, úzko spolupracoval a chodil takmer každý deň kontrolovať, ako pokračujú práce. Dokonca sme

boli spolu v Blatnici, kde sme si prezreli Plickovo múzeum, na realizácii ktorého sa Eugen podieľal mierou vrchovatou.

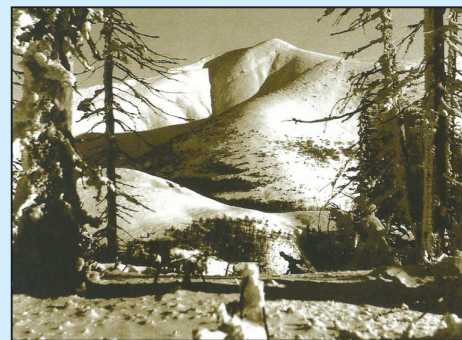
Celá tá sláva vypukla 31. mája 2003. Bola to dôstojná a veľmi pekná oslava životného jubilea tohto významného človeka. Odznelo množstvo gratulácií. Okrem tých oficiálnych, upútali najviac príbehy z Eugenovho života, v podaní Mariana Pauera, Alexandra Lilgeho a Jána Pánika.

Pamätaná izba Eugena Lazišťana sa nachádza v budove ZŠ Sučany.

Pri príležitosti 100-ho výročia narodenia, mu bola odhalená na jeho dome v Sučanoch pamätaná tabuľa od sochára Petra Sulíka.

Tak ako si spomínáme v tomto predvianočnom čase na našich srdco blízkych, tak som si aj ja dovoľiť zaspomínať na svojho blízkeho priateľa.

J.P.

Malý Fatranský Kriváň

Eugen Lazišťan so spolupracovníkmi

Dvaja veľikáni a priatelia: Karol Plicka a Eugen Lazišťan